

voegd. De Zendingen van Ds. J. van Haeringen heeft dit nog onlangs op de Provinciale Zendingen-conferentie te 's Hertogenbosch, door menigvuldig onzer lezers bijgewoond, zoo onwederprekelijk aangehouden.

En laat men nu al deze onderwerpen en vragen buiten behandeling, dan vervalt men weer in een even bedenkelijk euvell. Want dan worden de kerkelijke vergaderingen niet rijp voor de belangrijke beslissingen, die toch ten slotte door haar moeten genomen worden, roddel rapport, arbeid en mandaat harer Deputaten tot de Zending en harer Zendingen in behandeling komt voor — en op haar samenkomsten in Generale Synode.

Den blijft de volkomen ongegronde klacht over het gebrek aan openhartigheid harer Deputaten. Dan vermindert de samenwerking, die zoo goed voortvloeit, en lijdt geheel de arbeid schade.

Ons zij daarom vergund in overweging te geven, of men niet minstens eenmaal per jaar aan elke Classicale of Provinciale vergadering zou verbinden een Classicale of Provinciale Conferentie onbevoegd tot het nemen van besluiten; maar alleen ter voorlichting en tot onderzoek, ALLEEN toegankelijk voor de stemhebbende leden en adviseerende leden deser „meerdere vergadering“ en voor de door hen geleidde of geleide ambtsdragers, waarin de theoretische vragen besproken en alle vragen om begeerde inlichtingen aangaande de Zendingenpraktijk gedaan konden worden, liefst — indien mogelijk — in bijzijn of onder medewerking van een of meer der Zendingen-Deputaten.

Of men dan niet gevoelig hieraan verbinden zou een hierop volgende openbare bijeenkomst der Conferentie, waarop meer in den vorm van een ure des gebeds, of — waar de samenroepende kerk dit mocht adviseren — in debat over meer praktische vragen van de Zending in het algemeen, of van bepaalde mededeelingen de aanwezigen werden ingelicht.

En of men nu op het besluiten deel der Conferentie den meesten nadruk zou leggen, overwegende, dat de zaak der Zending in de Gemeenten bovenal door de kerkraden (en daarin in het bijzonder de Bedienaren des Woords) moet worden bekend gemaakt, en men dus door steun voor te lichten en door dat deelen onderzoeken en zich oefenen, ten slotte het beste alleen bereikt.

Officiële Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 26 Juli 1895.
De Classis Almkerk, 3 Juli 1895 te Nieuwendijk gehouden.

Sleewijk rapporteert over den arbeid te Woudrichem. Met dank aan den Heere werd mededeeld, dat een gift van f 300 van een broeder te Giessendam voor deze zaak was ingekomen.

Wordt besloten voort te gaan met prediking des Woords door de verschillende predikanten en met persoonlijke bewerking door de kerk van Sleewijk.

Het voorstel van Werkendam B om den visitatoren op te dragen bij de visitatie eventueel in te brengen klachten aan te hooren en te helpen wegnemen, vindt slechts den steun van 5 afgevaardigden.

Acta van de Classis Franeker.

De kerk van Midland vraagt, of zij het bedanken van een zuster voor het lidmaatschap der kerk mag inwilligen. Waarop de Classis, na gehoorde toelichting, bevestigend antwoordt.

Het voorstel van de kerk Harlingen B: „de Classis welke op, om bij hulpbehoefte van de kerk van Harlingen B: de kerk van Harlingen B: te handelen“, welk voorstel was ingediend naar aanleiding van de circulaire van de kerk van Tzummarum, beantwoordt de Classis aldus: „de regel, door de kerk van Harlingen B: herinnerd, is goed, maar de kerk van Tzummarum verkeert in een bijzonder geval“.

De Classis Arnhem, op Woensdag 9 Juli 1895.

Dr. Wagenaar bespreekt het voorstel: „De Classis overweegt, of niet door haar iets kan gedaan worden in 't belang der kerkelijke Zending“, waarna met algemeene stemmen besloten wordt nog dit jaar een Classicale Zendingdag te houden te Ede. Als commissie daarvoor treden op: Ds. de Jong, Ds. de Gooijer, Dr. Wagenaar en br. van den Brink, terwijl de kerkraad van Ede wordt uitgenodigd een plaatselijke commissie te benoemen.

Aan den kerkeraad van Ede wordt advies gegeven omtrent een af te geven attestatie.

Kort verslag der Provinciale Synode van Overijssel, gehouden te Deemsvaart 26 en 27 Juni '95.

Het voorstel van Deventer, ter vorige Synode aangehouden, dat er voortaan niet meer dan vier of hoogstens zes professoren, om de helft van de Theol. School en Vrije Universiteit, als praeadvisoren ter Generale Synode zullen worden uitgenodigd, wordt verworpen.

Het voorstel der Classis Zwolle: de Synode besluite, dat er bij vernieuwing van Provinciale Zendingen gehouden worden, wordt aangenomen. Bij stemming worden de B.B. Ds. J. Hesseis, Ds. L. M. A. Scheps en Ds. J. J. Westerbeek van Eerten, benevens de Ouderlingen J. Kolkert en D. J. van der Vegt, aangehouden, om deze zaak te regelen.

Het voorstel der Classis Deventer: de Synode besluite tot een krachtiger vertegenwoordiging van elke Classis, wordt na eenige discussie aangenomen; met dien verstande, dat elke Classis drie predikanten en drie ouderlingen ter Prov. Synode deputeert.

THEOLOGISCHE SCHOOL.

Curatoren-Vergadering.

(Slot.)

Tweentwintig studenten (een wenschte nog geen examen te doen en één was dit jaar niet ingeschreven) — en één broeder van buiten — hadden zich voor dit examen B. aangegeven.

Na afloop van het onderzoek werden Woensdagavond tot den Heiligen Dienst beroepbaar verklaard de volgende heeren:

G. J. D. Aalders, adres te Kampen;	C. J. Bos, » » Kampen;
W. Bouwman, » » Nieuwe-Pekela.	W. A. Dekker, » » Middelburg.
F. Diemer, » » Oldshove (Gron.);	A. M. Diermanse, » » Appeldoorn;
K. Doornbos, » » Apeldoorn;	G. Elshove, » » 's-Gravenhage.
C. Goots, » » Kampen;	H. F. C. P. Graefe, » » Kampen;
G. Keizer, » » Heerenveen;	J. H. Koers, » » Utrun (Gron.);
B. J. Lambers, » » Hasselt (Overijssel);	C. Lindeboom, » » Schoonhoven;
G. Meijer, » » Kampen;	D. Prins, » » Middelstum;
A. S. Schaafsma, » » Grootegast (Gron.);	S. Veitman, » » Haarlemmer (Oostz.);
J. Vesseur, » » Kampen;	Jan Visser, » » Kampen;
J. C. C. Voigt, » » Kampen;	

Twee broeders worden afgewezen.
Donderdag en Vrijdag werden gewijd aan de

behandeling van de gewone zaken, als de Financien, waartoe de Penningmeester Ds. J. Nederhoed Woensdag ter vergadering gekomen was, Het Kerkblad en De Basiss; terwijl ook een nieuwe concept-Regeling ten opzichte der Literarische en Theologische opleiding aan de Theol. School in behandeling werd genomen. De tijd schoot echter te kort, om deze gewichtige zaak af te handelen; zoodat de Cur. Verg. verdaagd moest worden tot D. V. Donderdag 19 Sept. 1895.

Na een hartelijk afscheidswoord van den Praeses Ds. W. Doorn en een wederwoord van dankbetuiging voor Z.Ewa. leiding door den vicepraeses Ds. J. Bavinck, ging de vergadering Vrijdag omstreeks 'smiddags 4 ure heilwenscheid niten.

Achtvolgde de Heere al haar arbeid genadiglijk met zijnen onmisbaren zegen in het belang der kerken en harer Theologische School.

C. MULDER,

Secr. v. het Doc. Coll.

Kampen, 20 Juli 1895.

De ondergeteekenden zijn voornemens cerlang een buitenlandsche studiereis te doen, en verzoeken daarom beleefdelijk de gemeenten, voor hun terugkeer geen beroep op hen uit te brengen. Tot medio September kunnen zij, bij leven en welzijn, de gemeenten dienen.

G. KEIZER.

C. LINDEBOOM.

Kampen, 17 Juli.

Buitenland.

Frankrijk. Pogingen tot vereeniging der Protestantisme in Frankrijk.

De toestand van het Protestantisme in Frankrijk is allesbehalve rooskleurig. Vooral in de Gereformeerde Staatskerk gevoelt men zich zwak, en daarom is het niet te verwonderen, dat op de jongste centrale pastorale conferentie, te Parijs gehouden, de vraag gedaan werd, op welke wijze men de uitwendige eenheid der Protestantische kerken kon versterken en ook naar buiten kon openbaren. De Parijsche predikant A. Decoppet sloeg voor, alle vier à vijf jaar een congres van Franische Protestantische kerken te laten samenkomen, waarin zoowel predikanten als gemeentelieden moesten zitting hebben, dat zich bezig zou houden met het onderzoek naar kerkelijke, sociale en godsdienstige vraagstukken, en dat bij vraagstukken, die het inwendige leven der kerken betroffen, zijne stem niet verheffen zou bij wijze van bevel, maar bij wijze van raad.

Het denkbeeld, om een Protestantisch congres saam te roepen, is alleen nieuw wat den vorm betreft. Voor een vijftal jaren heeft men reeds voorgesteld, om een federatie van alle Protestantische kerken tot stand te brengen, maar dit voorstel is bijna door alle kerken verworpen. Er is niet aan te denken, een zekeren band aan alle kerken, die zich met den Protestantischen of Gereformeerden naam sieren, te slaan, zoolang niet enige overeenstemming in de voornaamste stukken der leer verkregen is.

Op de pastorale conferentie, te Parijs gehouden, hield de hoogleeraar H. Kruger een voordracht over multitudineisme en individualisme, waarin hij een kras afkeurend oordeel over landskerken uitsprak. Volgens ons is de tegenstelling multitudineisme en individualisme ten eenen male onauwvuldig gesteld. De Franische Gereformeerden, die het goede willen, stellen echter tegenover het denkbeeld van een nationale volkskerk dat van een kerk, waarvan al de individuen, één voor één, voor Christus gewonnen en tot God bekeerd zijn. Ook de begafte medededeerder van de *Revue Libre*, Luigi, blijkt van dit gevoelen te zijn. Van het verbond Gods schijnt men zich in het Protestantisch Frankrijk geen denkbeeld te kunnen vormen.

Meermalen is zoowel van moderne als van zoogenaamde orthodoxe zijde uitgesproken, dat het wenschelijk zijn zou, wanneer allen, die tot de Gereformeerde Staatskerk behooren, elkander als broeders van hetzelfde huis konden beschouwen. Nu, dat dit wenschelijk is, wie kan het ontkennen! Maar dat men elkaar de broederhand wil reiken over de bestaande kloof, is een bedenkelijk verschijnsel, waarop wij reeds meermalen wijzen. Er blijkt uit, dat de Franische orthodoxen, of althans yelen van hen zooder den vlag der rechtzinnigheid hebben gestreken, dat de liberalisten moeten uitroepen: Wat verhindert ons, om als broeders saam te leven? Daarom verwondert het ons niet, dat de vergadering van de zoogenaamde „delegation liberale“, waarin de onrechtzinnigen van Frankrijks Staatskerk hun vereenigingspunt vinden, aan de orthodoxe officiële Synode het voorstel deed, om ten opzichte van de „sconcell central“ en van de „Generale Synode“, met elkander op vreedzame wijze te beraadslagen.

De „sconcell central“ is een staatslichaam, waardoor de overheid de zaken der kerk regelt. Wij houden het er voor, dat de Franische Protestant aan verbiid zouden zijn, wanneer de kerken de leden van dien raad konden benoemen.

Wat de Generale Synode aangaat, is het bekend, dat de liberalen of modernen bij de regering hebben weten uit te werken, dat de vergadering aan de Franische Staatskerk werd onthouden. In het jaar 1870 was een algemeene Synode gehouden, waarbij eenige leerbepalingen werden vastgesteld, die voor alle predikanten en leden zouden gelden. De moderneren vreesden, dat een volgende Synode nu die besluiten zou gaan uitvoeren en alle predikanten zou afzetten, die het met de formule van de Synode niet eens waren. Daarom wisten zij van de Franische regering te verkrijgen, dat het houden van verdere officiële algemeene Synoden werd verhindert.

De rechtzinnigen zijn er ten slotte toe gekomen, omdat hun eens officiële Synode werd geweigerd, een officiële synodale organisatie in het leven te roepen. De hoogleeraar Fédéraz gaf hiertoe den stoot. Toch bleef men reikhalzend nitiën naar een Generale Synode, wier besluiten ook kracht zouden hebben voor de overheid. Daarom kwam bij verwarde rechtzinnigen en liberalen het denkbeeld op, om een algemeene Synode aan de regering te vragen met beperkte bevoegdheid, (a) mandaat limite). Nu begrijpen wij dit zeer wel. De zoogenaamde Evangelischen of orthodoxen zijn door het volgen van de Ritischiaanse school en door het huidige van de moderne bijbelcritiek eigenlijk tot het liberale kamp overgelopen, vandaar dat zij evenzeer als de moderneren vreesden voor een Synode, die zich zou kunnen begeven tot het handhaven der leer.

Wij achten het niet onmogelijk, dat men nu de handen ineenslaat om een officiële Generale Synode te verkrijgen.

Tegenover de verzwakking van de Protestantische of Gereformeerde gemeenschappen, staat

helaas, de versterking, die de Roomsche kerk in de laatste jaren ontving. De Roomschen hebben zeer juist ingezien, dat, wanneer zij de openbare leeken- of neutrale school aanvaardden, gelijk de Protestanten hebben gedaan, daarmee hun kerk schade zou lijden, vandaar dat zij zich voortdurend zware geldelijke offers getroosten, om hunne bijzondere scholen in stand te houden. Zoo betaalde men in de laatste 20 jaren in het bisdom Parijs alleen f 1,400,000 jaarlijks, om aan 76,000 kinderen bijzonder Roomsche onderwijs te laten geven. Door leden van geestelijke orden werden niet minder dan 2 miljoen kinderen onderwezen. Als men dan daarbij in aanmerking neemt, dat behalve de gewone geestelijkheid, er nog 1200 geestelijke vereenigingen van broeders of zusters zijn, die 30,000 leden tellen, dan kan men denken, welk een invloed de kerk van Rome uitoefent. In vele streken wordt het onderwijs, hoewel in naam neutraal, toch in Roomschen geest gegeven.

WINCKEL.

Door Kinderen.

DE GEVOLGEN VAN EEN OORVEEG.

III. (Slot.)

't Had er dus veel van alsof reeds nu een bloedige oorlog op handen was. De keizer wist uit de Nederlanden, waar veel Spaansche troepen lagen, een deel van deze te krijgen, die nu in den naam des Duitschen keizers een deel der erflanden bezetten. Natuurlijk wendden zich nu de keurvoeren van Brandenburg en de paltgraaf van Neuburg tot de vijanden van Spanje, en dit waren in de eerste plaats de Nederlanden en koning Hendrik IV van Frankrijk.

Onverwachts echter kwam er nog een keer in de zaken. De koning van Frankrijk werd verraderlijk te Parijs vermoord en zoo verviel de hulp van zijn kant. De oorlog kon dus niet dadelijk beginnen, en de keizer, die denklijk begreep, dat men hem nu toch niet veel kwaads kon doen, zag er thans ook van af met geweld zijn gezag te doen gelden. Evenwel gaf men noch de twee verbonden vorsten noch keizer Matthias hun aanspraken op.

De eersten begrepen echter zeer goed, dat er vroeg of laat toch weer gevaar dreigde, en dat de twist eigenlijk niet uit was. Wat nu te doen? Ten slotte kwamen zij overeen, dat het 't best zou wezen, als de paltgraaf van Neuburg trouwde met een dochter des keurvorsten van Brandenburg. Dan hadden die twee bondgenooten althans één belang en waren onafscheidelijk verbonden. Reeds waren ze oom en neef. Nu zouden zij ook schoonvader en schoonzoon worden.

De verlovung kwam tot stand en zou te Dusseldorp met groote feesten worden gevierd. Daar kwamen oom en neef en de bruid, en 't ging er bijzonder vroolijk toe. Maar de waarheid zou blijken van het woord der Schrift: De sterke drank is woelachtig; al wie daarin dwaalt zal niet wijs zijn.

Wat toch gebeurde? Na een heel vroolijke partij of liever een drinkgelag, kwam de aantaande schoonzoon, de paltgraaf, bij den keurvorst om over den bruidacht te spreken, dien de bruid met zou krijgen. Verhit door den wijn, deed de jonge graaf allerlei dwaaze voorstellen en eischte telkens meer. Ontzaglijke schatten moest de bruid meekrijgen, zou hij haar henen. Wat de oom ook zei, de halfbeschonken jonkman wilde niet toegeven. Eindelijk werd ook de oude keurvorst opgewonden; driftig sprong hij op, greep den neef bij de knag en gaf den aantastenden bruijgom een oorveeg, dat hij suizebelde.

Nu dat hielp, althans om den jongen brasser tot bezinning te brengen; hij was ontuchtend, maar — geweldig boos. Toornig liep hij weg, de feesten werden afgebroken en een paar dagen later wist men, dat ook van het voorgenoemde huwelijk niets meer komen zou.

Intusschen wilde paltgraaf Wolfgang toch getrouwd wezen. Ging het niet met zijn nichtje, dan met iemand anders. Zoo vroeg hij de hand van Magdalena, de zuster van hertog Maximiliaan van Beieren. Wel was deze dame Roomsche en Wolfgang Lutherisch, doch dat schijnt voor den vorst geen bezwaar te zijn geweest. Wellicht wilde hij zich ook door een schitterend huwelijk, 'twelk hem met Beiersche huis verbond, op de Brandenburgers enigszins wreken.

Doch wanneer iemand, die de zuivere waarheid kent, zich nauw en voor zijn leven verbindt met een die in de dwaling leeft en daarvoor strijdt, ondervindt hij vroeg of laat de kwade gevolgen. Dat bleek ook hier. Hertogin Magdalena was streng Roomsche, en het denkbeeld dat haar man tot de ketters, de Lutherischen, behoorde, kon zij niet verdragen. Zoo deed zij dan alle moeite om hem van zijn geloof af te brengen. En dat gelukte. Wolfgang ging over tot de Roomsche kerk.

Doch dit was nog niet genoeg. In het land waar hij over regeerde, was de Hervorming in dien tijd ingevoerd en telde er vele aanhangers. Dat kon hertogin Magdalena niet dulden. Met geweld, gelijk dat zoo dikwijls door de Roomsche macht is gedaan, moest nu ook in de Palts het Paandom weer worden ingevoerd. En graaf Wolfgang leende zich tot dit heilloos werk, hoevel verdriet zijn vrome protestantsche moeder, Anna van Kleef, er ook over had.

Het Roomsche verbond of de Liga kreeg nu ook in den paltgraaf een krachten steun. Graaf Wolfgang deed tevens al zijn best om de hertogdommen, waarover men in omnin lag, met behulp van Spaansche troepen te vermeesteren. Dit verdroot natuurlijk den keurvorst van Brandenburg zeer, die nu in zijn neef en vroegeren bondgenoot een geduchten vijand had. Ook Johan Sigismund zocht nu bondgenooten. Wordt zijn tegenstander door de Roomschen geholpen tot wier kerk hij was overgegaan, de Brandenburg, begeert om de hulp van onze republiek te winnen, waar de Gereformeerde kerk de heerschende was, werd nu zelf ook Gereformerd, waarover zijn Lutherische onderdanen niet weinig ontsteld en ontevreden waren. Gij begrijpt wel, vrienden, dat als iemand Gereformerd wordt om een land te winnen of Roomsche om zijne vrouw te behagen, dit al eigenlijk weinig beduidt. Het hart is er niet bij, 't gaat slechts om tijdelijk belang.

Onze vaderen besloten den keurvorst te helpen, gelijk hun vijanden, de Spanjoelen, graaf Wolfgang deden. En nu ging 't er op los. De Staatsche troepen vochten in het vreemde land tegen de Spaansche, maar het ongelukkige land moest het gelag betalen. Er ontstond schriklijke nood; het volk verarmde en er was alle kans, dat heel de schoone erfenis ten slotte zou vernield worden.

Dit sagen oom en neef eindelijk in, en zoo besloten zij dan wijselijk om liever vrede met elkaar te maken. Er werd een verdrag gesloten, waarbij het land tusschen de beide partijen werd verdeeld en meteen bepaald, dat alle vreemde

troepen zouden aftrekken. Dat was in 't jaar 1614. Maar al wordt een verdrag mooi op 't papier gesteld, daarmee is het nog niet uitgevoerd. Dit bleek ook nu. De Spaansche troepen vonden het niet onaangenaam zoo op kosten van anderen te leven, en recht Spaansche huis te houden. Zoo bleven zij dan in het hertogdom Julich. En daarop zeiden de Nederlanders: Zoolang de Spanjaarden niet uit Julich trekken, houden wij 't hertogdom Kleef bezet. Zoo bleven dan de vreemde troepen in 't land, speelden er den baas, en Wolfgang en zijn oom die hen hadden ingehaald konden het aankijken.

Vele jaren gingen op die wijs nog voorbij. Eindelijk was het land geheel verarmd, en stonden steden en dorpen nagenoeg ledig. Overal heerschte de grootste ellende. Toen eindelijk trokken de vreemde troepen af, en in hetzelfde Dusseldorp waar eens het huwelijk was afgesproken, kwamen nu oom en neef weer saam en deelden het land vooreed.

Zoo kreeg men dan eindelijk den lang gewenschten vrede. Doch al het kwaad dat over 't land gebracht was, was in jaren niet meer goed te maken. En lang, zeer lang hebben de inwoners en hun vorsten nog geleden onder, en gezocht over 'de gevolgen van een oorveeg."

HOOGENBEEK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Boornbergum c. a. (Fr.) en Naarden, W. A. Deldker te Middelburg, cand. aan de theol. school. — Geestere-Gelselaar (cl. Zutphen), Nijega school. — Opeinde (cl. Drachten), C. J. Bos, cand. te Bado. — Haarswoude, N. H. Koers te Haarswoude. — Laar (Bentheim) (toez.), H. P. F. C. Graefe, cand. aan de theol. school te Kampen. — Vianen (Z.-H.), J. J. Westerbeek van Eerten B.J. te Kampen. — Breda, W. Kapteijn te Goes. — Berkel, G. P. Oberman, cand. aan de V. U. te Dordrecht. — Fijnaart, J. C. C. Voigt, cand. te Kampen. — Hengelo (O.), P. Zijlman te Rossum.

BEROEPEN: Willemsoord (bij Weststellingwerf), L. S. de Bruin Jr. te Utrecht. — Charlois, C. W. E. Ploos van Amstel te Zwolle B. — Heteren, C. A. Renier te Amsterdam. — Waddingsveen, J. Hartwigen te Harmelen.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Weelde, F. de Boer, cand. — Franeker (vac. Grapen), W. Haverkamp te Bergen op Zoom. — Bladel (toez.), R. Klein te Hardegarijp. — Stolkwijk, A. J. van Deinsse te Ammerstol. — Achlum en Hittum, B. Zoete te Augustinusga. — Stolkwijk, A. E. van Deinsse B.S. te Ammerstol. — Tervelp (Opstland), R. Kijlstra te Korteweg (Fr.). — Stavoren (cl. Sneek), W. Meijering te Odelamer. — Ureterp (cl. Leeuwarden), F. de Boer, cand. te Leeuwarden. — Gorinchem (vac. De Lange), H. Vischer te Zegveld.

AANGEKOMEN: Tiel, W. A. van der Scheer te Rouwerd (cl. Sneek).

BEROEPEN: Vuurke (cl. Amersfoort), J. W. H. Kalkman te Alphen aan den Rijn. — Melakerke c. a. (cl. Middelburg), G. E. Meloen te Kloetinge (cl. Goes). — Bladel, R. Klein te Hardegarijp. — Drunen, G. J. Bruiel de la Riviere C.J. te Uijtwijk en Waardhuizen. — Waarder c. a., D. Ozinga Mr. te Wijk. — Giesse-Oudkerk en Peursum, P. Bokma te Brunisse. — Oud-Albiss, J. Bootsma te Zoetermeer en Zegwart. — Wijnsterp (cl. Heerenveen), K. Lijfering te Noordwijk (vac. Marum).

Evang. Luth. Kerk.

BEROEPEN: Groede (Zeeland), C. Th. Scharten te Tiel.

Advertentien.

Voor de talrijke blijken van deelneming, ondervonden bij het overlijden van onze Echgenote, Moeder, Behuwd- en Grootmoeder, Mevr. M. v. d. NAGEL — LIETSMOET, betuigen wij onze oprecht dank.

Uit aller naam,

A. v. d. NAGEL Sr.

Rotterdam, 25 Juli 1895.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFEDTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Slijten PHOLOGATIE en BELEENINGEN. Nemen gelden a DEPOSITO 1/2 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Vrije Universiteit.

Het zal ongeveer een jaar geleden zijn, dat ik te dezer zelfde plaats de mededeeling deed, dat mij ter oore was gekomen van een kerkeraadsbesluit, waarbij uitgesproken was, dat de leden zich zouden hebben te onthouden van het bijdragen aan Vereenigingen of werkzaamheden, welke niet direct de gemeentelijke belangen betreffen. Dit besluit was niet voortgekomen uit vrede, maar was slechts een maatregel, genomen onder den drang der gedrukte gemeentelijke omstandigheden en slechts voorloopig voor één jaar, daar men zelf wel gevoelde, dat het op den duur geen geestelijke winste brengen kon. Ik ben zoo vrij geweest terstond daarvoor met alle bescheidenheid mijn leedwesen uit te spreken — niet om den broederen zwaarder lasten op de schouders te leggen, maar omdat ik zoo de overtuiging bij mij omdeeg, dat dit besluit toch niet voortkwam uit een gelooflijke werkzaamheid der ziel met de heerlijke beloften des Heeren, en met name die wonderlijke toezegging, welke wij lezen in 2 Corinthen 9. va. 8, die altijd voor mij zulk een bijzondere aantrekkingskracht heeft, en waarin toch gesproken wordt van alle genoegzaamheid, om tot alle goed werk overvloedig te mogen zijn.

Gode zij dank is wel het besluit van den kerkeraad gevallen, maar niet op die wijze in vervulling gekomen, dat de Vereeniging voor Hooger Onderwijs daardoor enige schade heeft geleden. Dank vooral de bemoeiingen van onze ijverige correspondent daar ter plaatse, zijn de contributien evenals in vorige jaren geïncasseerd, en zelfs is uitderzelfde gemeente door de vrij aanzienlijke verhooging hinner bijdragen van een twaalf broeders een groter bedrag dan vroeger in de kas gevoeld; terwijl daarenboven zich nieuwe begunstigers in deze laatste dagen hebben aangemeld, te zamen tot een bedrag van f 30. En ik ben er zeker van, dat de kerk er geen schade door zal ondervinden.

Moge deze kleine mededeeling nog velen opwekken, om toch met meer ijver en beziening werkzaam te worden in hetgeen de Heere ons op de hand heeft gezet. Het is opmerkelijk welke invloed er vaak kan uitgaan van een

L. G. WEISZ & C.,

Commissie van de Prinsengracht bij de Prinsengracht, No. 157.

AMSTERDAM.

Steeds voorhanden:

ATTESTATIEN voor doopleden, per 100 70 Ct.

CLASSICALE CREDENTIE-BRIEVEN, per stuk 3 Ct, per 25 ex. 60 Ct, per 100 ex. f 2.—

KWARTO PSALMOEKEN voor kanzelgebruik, solide gebonden f 3.—

ONDERTEKENINGENBOEKEN voor Bedienaren des Woords, gebonden in perkament en voorzien van zwaar Holl. papier, f 1.20.

PREEKBOEKEN van 20, 24 en 40 pag., in de prijzen van 3 1/2, 4 en 7 Ct. per stuk.

DOOP- en LIDMAATBOEKEN, zeer praktisch ingericht, in verschillende prijzen.

Buitengewone modellen worden spoedig uitgevoerd.

Groningen. JAN HAAN.

Brand-Watersnood.

Het mag als vrij algemeen bekend worden verondersteld, dat Genemuiden op den 8sten dezer weder door een belangrijken brand geteisterd werd. Daarbij zijn niet minder dan 18 woningen, 17 hooibergen en 5 hooiluiten en een groot der vlammen geworden en bovendien ongeveer een half miljoen kilogram best hooi. Ofschoon aan de daardoor ontstane schade bij eenigen door verzekering wordt tegemoet gekomen, is dit bij anders — en wel bij arbeiders — niet het geval, waarom deze of van alles of bijna van alles beroofd zijn.

Wate het nu bij deze ramp gebleven, dan zouden de meer gegoede ingezetenen gewis de behulpzame hand hebben geboden, doch op Vrijdag en Zaterdag den 1sten en 13den dezer werd het zeewater, door den toen heerschen storm, zoodanig opgeweest, dat de onder deze gemeente gelegen buitenpolders al spoedig overstroomd werden, waardoor bijna alle ingezetenen aanzienlijke schade lijden, doch al weder het meest de arbeidersstand, daar deze door het wegstroomen zijner pasceneden bleven het uitsicht mist, in den aanstaanden winter ook maar eenigszins in zijn onderhoud te voorzien. De schade aan groenland en bieren geleden, belooft eindelijk duizenden guldens.

In dezen traurigen stand van zaken komt het ondergeteekenden voor, dat een beroep moet gedaan worden op de openbare liefdadigheid. Zij hebben zich daartoe tot een commissie geconstitueerd.

Bewogen met het lot der ongelukkigen, die in de laatste dagen zoo zwaar beproefd werden, doen zij bij deze met vrijmoedigheid een beroep op de liefde en het medeliden hunner gewest- en landgenooten. Met aandrang vragen zij: Och! verbiidt hen door de bevoezing uwer gaven, opdat zij in staat gesteld mogen worden eenigszins in den nood te kunnen voorzien.

Ieder hinner verklaart zich gaarne bereid, elke gave voor het beoogde doel in ontvangst te nemen en naar behoeven te verantwoorden.

H. J. HULST, Burgemeester.
R. GROOTHUIS, Wethouders.
K. K. BAKKER, Wethouders.

J. J. C. VAN TOORENBENBERGEN,
Predikant bij de Ned. Herv. gemeente.
C. VAN DER VEGTE, Diakenen bij die K. VAN DALESSEN, gemeente.

L. KUIPER, Pred. bij de Gerel. gemeente.
Jm. KNOL Hz., Diakenen bij die gemeente.
R. VAN REES, Diakenen bij die gemeente.

Genemuiden, 15 Juli 1895.

Maar kon en zie, hoe het woord v In zulk een twaalf huizen bergtop, mag gen in, op gebouwd.

Nu is de die huizen v als bij ons, en om die gewassen, b weggaan.

Maar, en laag in zulk ondiep, en voert er in grond.

Welnu, onder den b is de steenen Twee zulk wen, maar De één z tot bij ons, blootgelegd, bodem het f Maar de

In het b koning van den troon godgeleerden bij den nie waarin de niet meer s deningen de de Roomsche dreigde ten had voor d om de ket spot mee d een oproer, in de groo sten in het booschen e dezer klach (te Londen de vrienden die toentert

W. HOVY.

In dank ontvangen: Voor de Vereeniging: Aan Contributies:

Van den heer J. Hoenders te Amsterdam f 1; door den heer M. Garkema te Bayum f 26.50; door den heer L. Runia te Berlikum f 70.50.

Aan Collecties: (Voor de theol. fac.) van de Ger. kerk te Brinnisse f 6.64; van idem te Zierikzee f 7.40; van idem te Brouwershaven f 5.12; van idem te Haamstede f 5.30; van idem te Wissekerke f 1.20; van idem te Scharendijke f 3; van idem te Zierikzee f 0.75; van idem te Smilde B 2 collecten f 5.70.

Aan Schenkingen: Door den heer L. Runia te Berlikum van E. K. f 1; door den heer